

Materiál č. 3	SUMÁR NAVRHOVANÝCH LAUREÁTOV
	Čestný občan
1	<p>Pavol Bielik</p> <p>Nominovaný bol nepretržite poslancom Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici 30 rokov. Stal sa prvým poslancom v histórii Mestského zastupiteľstva, ktorý bol zvolený ako nezávislý kandidát. Je členom klubu ILCO, angažuje sa v ďalších aktivitách, napr. pri organizačnom zabezpečení Európskeho festivalu humoru a satiry Kremnické gagy. Kedysi aktívne športoval. Pavla Bielka charakterizuje jeho záujem o druhých, komunál, angažovanosť pre veci verejné, pracovitosť, zanietenosť, svedomitosť, vytrvalosť a ľudskosť.</p>
2	<p>František Paňák in memoriam</p> <p>Rímskokatolícky kňaz, publicista, prekladateľ, navrhnutý za celoživotné postoje a službu pravde, slobode a humanite. Bol inšpiráciou pre mnohých žiť v pravde a čestnosti pred Bohom i sebou. Ako pedagóg viedol svojich študentov a priateľov kriticky myslieť, viesť dialóg a prejavovať súcit. Ani pod ťarchou ťažkého komunistického väzenia sa nezlomil a zastával svoje odvážne postoje.</p>
3	<p>MUDr. Josef Komoň, PhD.</p> <p>MUDr. Josef Komoň, PhD. mal zásadný prínos pri výstavbe a uvedení do prevádzky dnešnej Rooseveltovej nemocnice. Za celoživotnú odbornú profilizáciu si zvolil odbor sociálneho lekárstva. V r. 1983 získal na LFPJŠ v Košiciach hodnosť kandidáta lekárskeho štúdia. V rokoch 1970 až 1990 bol členom kolégia ministra zdravotníctva SR. Publikoval 17 vedeckých prác, je spoluautorom v jednej monografii a jednom vysokoškolskom učebnom texte. Na odborných fórach predniesol vyše 45 samostatných prác. Takmer 15 rokov sa podieľal aj na postgraduálnej výchove a výučbe lekárov a stredných zdravotníckych pracovníkov. V zložitej spoločenskej a ekonomickej dobe dokázal s tímom zainteresovaných odborníkov posunúť úroveň zdravotníckej starostlivosti na popredné miesto na Slovensku.</p>
	Cena mesta
1	<p>Marek Slobodník</p> <p>Banskobystričan Marek Slobodník hovorí o sebe, že nemá civilné zamestnanie, je iba motorkár, no kvôli cestám, ktoré absolvoval aj cestovateľ, ktorý napriek svojmu pomerne nízkemu veku prešiel značnú časť zeme. Svoje cesty absolvoval na motocykli Jawa Pionier (Rumunsko, Kazachstan, Afrika), alebo na 50-ročnej Jawa 250 (Južná Amerika, Austrália). Z týchto ciest vzniklo niekoľko celovečerných dokumentárnych filmov alebo seriálov. Netreba zabudnúť ani na nespočetné rozhovory, v ktorých sa Marek Slobodník hrdlo hlási k Banskej Bystrici.</p>
2	<p>Lubomír Motyčka</p> <p>Jeho profesionálna dráha má dve roviny. 27 rokov pracoval v Slovenskom rozhlase, kam sa dostal „za odmenu“, v roku 1968 – keďže sa podieľal na rozširovaní letákov Hlas Dubčekovej mládeže v horúcich dňoch po okupácii. V roku 1989 moderoval generálny štrajk na Námestí SNP v Banskej Bystrici. Z profesionálneho hľadiska bol v tom čase známy najmä ako moderátor relácie Dobré ráno. Vtedy sa začal venovať aj problematike cestovného ruchu. Po silnom politickom tlaku odišiel v roku 1995 zo Slovenského rozhlasu a založil časopis Cestovateľ, na čele ktorého stál až do septembra 2014. V roku 2007 získal celoslovenské ocenenie Osobnosť cestovného ruchu.</p>
3	<p>Záhrada</p> <p>Kultúrne centrum Záhrada je zoskupením umelcov, kultúrnych manažérov a dobrovoľníkov, ktorí kontinuálne prinášajú do mesta Banská Bystrica špičkové umenie európskej úrovne. Záhrada funguje od roku 2010, súčasťou v podobe samostatnej právnickej osoby, profesionalizovanej neziskovej organizácie nadregionálneho významu, sídliacej v objekte bývalých technických služieb za Beniczského pasážou v centre mesta. Za osem rokov nepretržitej činnosti v ZÁHRADE uskutočnili stovky kultúrnych a občianskych podujatí pre všetky vekové kategórie a komunity, vrátane divadelných predstavení, koncertov, výstav, kurzov či verejných diskusií. Súčasťou Záhrady je nielen multifunkčné divadelné štúdio s otvorenou dramaturgiou zameriavajúcou sa na súčasné a komunitné umenie, ale aj oddychová zóna v podobe Mestského parku a detského ihriska, o ktorú sa starajú dobrovoľníci. Možno bez preháňania povedať, že ZÁHRADA je ostrovom pozitívnej deviácie zviditeľňujúcim mesto Banská Bystrica na kultúrno-spoločenskej mape Slovenska.</p>

4	Mgr. Mária Gallová	Patrí medzi prvých odborných pracovníkov, ktorí v meste Banská Bystrica i na Slovensku začali organizovať špecializovanú kultúrno - výchovnú činnosť v astronomických zariadeniach a planetáriách. Je aktívnou členkou v spoločenských organizáciách, občianskych združeniach a vedeckých spoločnostiach. Široká je jej publikačná činnosť a je držiteľkou viacerých významných ocení. Životné krédo : Nepoznám väčší prepych ako sú ľudské vzťahy. Práca je proces na celý život. A ja sa vždy rada pozerám až na samý vrchol hory.
5	Pavol Bielik	Nominovaný bol nepretržite poslancom Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici 30 rokov. Stal sa prvým poslancom histórii Mestského zastupiteľstva , ktorý bol zvolený ako nezávislý kandidát. Je členom klubu ILCO, angažuje sa v ďalších aktivitách, napr. pri organizačnom zabezpečení Európskeho festivalu humoru a satiry Kremnické gagy. Kedysi aktívne športoval. Pavla Bielka charakterizuje jeho záujem o druhých, komunál, angažovanosť pre veci verejné, pracovitosť, zanietenosť, svedomitosť, vytrvalosť a ľudskosť.
6	Marek Hamšík	Úspešný reprezentant mesta, Slovenska, ktorý svojimi výkonmi zviditeľňuje mesto Banská Bystrica doma aj v zahraničí. V reprezentácii Slovenska je dôležitým článkom stredného poľa. Jeho genialita vyniká najmä pri tvorbe hry a jeho dokonale načasovaných prihrávkach na góly. V rekordných 111 zápasoch ich vsietil 22. Vo veku 31 rokov je už teraz fúbalovou legendou.
7	Vojtech Majling	Fotograf, zberateľ a propagátor slovenských ľudových zvykov a remesiel. Je nominovaný na Cenu mesta za 55 ročné pozoruhodné výsledky pri vyhľadávaní a rozvíjaní ľudových tradícií a tradičnej ľudovej kultúry a pri príležitosti 80. výročia narodenia. Svoju púť po Slovensku začína v roku 1964, ako dokumentátor rozhlasovej relácie Klenotnica ľudovej hudby. Odvtedy navštívil viac ako 120 slovenských dedín, objavil a navštívil viac ako 700 ľudových výrobcov. Má viac ako 5-tisíc farebných a asi 8-tisíc čiernobielych diapozitívov a vyše 650 magnetofónových pásov s autentickými nahrávkami rozprávania ľudí o miestnych zvykoch, piesni a rečňovačiek. Je vynikajúcim organizátorom podujatí, kde kraľujú ľudové remeslá. Je autorom 6 kníh a 5 kalendárov, niekoľkých výstav .
8	evanjelický duchovný Daniel Kováč, in memoriam	Vojenský duchovný plk. v.v. Daniel Kováč stál pri „kolíske“ rodiaceho sa protifašistického odboja v rokoch 1938-1945. Ako prednosta Správy Duchovnej evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (ďalej ev. a. v.) na Ministerstve národnej obrany (MNO). V rokoch 1939-1940 zaistil prechod do zahraničia 28 českým a slovenským vlastencom. V tomto období nadväzuje kontakty s mnohými antifasistami a odbojovými skupinami najmä Flóra, Obrana národa a Justícia. Po vydaní vládneho nariadenia 198/1941 Sl. z. týkajúceho sa právneho postavenia židovských spoluobčanov v Slovenskej republike vojenský duchovný Daniel Kováč podieľal sa na ich záchrane tým, že ich krsti, vystavuje falošné doklady, povoláva záložných dôstojníkov do slovenskej armády, kde vykonávajú pomocné práce. V snahe zlepšiť postavenie židovských spoluobčanov v tejto veci intervenuje u Dr. J. Tisa prezidenta Slovenskej republiky. Po februári 1948 je plk. D. Kováč uväznený na základe vykonštruovaných dôkazov viny proti ľudovodemokratickému zriadeniu. Ešte predtým pre banskobystrický cirkevný zbor zachraňuje budovu tzv. Kuzmányho spolku, ktorú vysväcuje za modlitebňu a tým tento majetok nebol zabavený a mohol slúžiť členom banskobystrického cirkevného zboru. Po prepustení z „ľudovodemokratickej“ trestnice žil v ústraní od spoločenského diania. Rehabilitovaný bol v roku 1991 v hodnosti plukovník in memoriam.
9	MUDr. Alexander Wild	primár hematologicko-onkologického oddelenia, ktorý vysoko odborne ľudsky a nezištne pomáha liečiť ťažko chorých. V roku 1989 nastúpil na Jeseniovu lekársku fakultu do Martina, po úspešnom ukončení v roku 1995 nastúpil do Roosveltovej nemocnice, kde pracuje doteraz. Po dvoch atestáciách bol menovaný primárom Hematologického oddelenia.

10	Kolektív zamestnancov banskobystického štúdia Československého rozhlasu	Sloboda je len jedna, jedna je aj demokracia. Počas okupácie Československa vojskami Varšavskej zmluvy v auguste 1968 sa viacerí pracovníci Československého rozhlasu Banská Bystrica aktívne zapojili do vysielania federálnej Rozhlasovej štafety ako vodiči, technici, redaktori, moderátori a hlásatelia. Zapísali sa tak zlatými písmenami do histórie žurnalistiky. Aj ich zásluhou občania Československa morálne zvíťazili nad okupačnou armádou. Naši laureáti boli pri tom.
11	Ing. Peter Šperka	Pred 50. rokmi po vpáde vojsk Varšavskej zmluvy do Československa viedol tím mladých ľudí pri vydávaní Hlasu Dubčekovej mládeže. Redakčne zabezpečoval desiatky letákov a novín až do konca augusta, keď pod hrozbou guľometnej streľby musel túto činnosť ukončiť. Potom zažil aj nezamestnanosť. Po novembri 1989 pôsobil na OÚ v Banskej Bystrici a neskôr ako hotelier.

Vypracovala : Andrea Páleniková, referent OPM KU

Schválila: Ing. Alena Káanová, vedúca OPM KU, dňa 16.januára 2019

